

Приписки от рилските ръкописи

Елена Томова (Институт за литература, Българска академия на науките)

PM 1/26 (79)

Бележка на писача: (л. 80б) – Съвършн(х) м(с)ца м(р) $\overline{\text{сї}}$.

PM 1/22 (47)

Бележка на първия писач: (л. 169б) – Съвършн се' са кннга въ лѣ т , $\overline{\text{зр}}$ м с ца августѣ, $\overline{\text{ка}}$. крѣ г . слньнзы. $\overline{\text{кѣ}}$. лоуны, $\overline{\text{д}}$. ѿемѣлѣ н . $\overline{\text{з}}$. злато ѹнсло, $\overline{\text{з}}$. сзпнса'сю кннгѣ еропапа Ннкѣфѣ р . н постав ю въ црковѣ сѣго шца Іѡанна Рзы л скаго на бл $\overline{\text{с}}$ вѣне дшн. Драганове н $\overline{\text{Фев}}$ д'рне н че д еѣ Драганжн аще кто дрззнетъ калѣгерѣ нлн коз'мкз нзвѣст ю нз монасты р н поскон т ю. анаѿма его да бѣде т ш стзы х възселенскзы х ш т цѣ, тнн. н ш т Іѡанна Рзы л скаго. $\overline{\text{амнз}}$.

PM 5/32

Приписки: (л. 89б) – от ръката на Неофит Рилски: Зрн н здѣ блѣдословѣ невѣдѣвшѣго какѣ согласнѣнн пещерѣ н каменѣ.

PM 5/13

Бележка на писача (Теофит Рилец): л. (69б) – Препнса са' са кннга слѣженн жнѣа во кратцѣ, сѣго оца нашего Іѡанна пѣстзынножнтелѣ Рзы л скаго, въ лѣто, ш т $\overline{\text{Адама}}$ $\overline{\text{зсѣѣ}}$, ш т $\overline{\text{Хр с та}}$, $\overline{\text{дѣѣ}}$, м с ца, $\overline{\text{ма}}$, $\overline{\text{дї}}$ день на постннца $\overline{\text{пр нгѣмена}}$ кѣрѣ Гераснма, $\overline{\text{Фев}}$ фнль во еромонасехѣ грѣшнзы н послѣдненшн Рзылецѣ рѣкою $\overline{\text{дѣѣ}}$.

PM 1/27

Бележка на писача (Даниил Хилендарец): (л. 129б) – Напнсахѣ азѣ грѣшнзынн н недостоѣнзынн $\overline{\text{Даннлз}}$ еромонахѣ Хнландарскн своєю рѣкою. родѣ м есмь ш т града Казанлѣка. молю вас оцѣзы н брѣтѣа, аще ѹто шбращете погрѣшено вѣ дѣхѣовно нсправлаѣте, блг $\overline{\text{с}}$ овнѣте а не кленнѣте, да н васѣ простнѣтѣ бл д ка $\overline{\text{Хр с тосѣ}}$ согрѣшенѣа ваша, во вѣкн. $\overline{\text{амннз}}$.

PM 4/29

Приписка от Неофит Рилски за авторството на ръкописа: (л.3а) – Н сегѣ радн нзыннѣ Хрнстакн Павловнѣ называѣет сѣа, а не Хрѣсанѿз Іѡснфѣовнѣз.

Ирина Кузидова (Институт за литература, Българска академия на науките)

PM 3/6

Приписка в сборник Адриантї, по Христова Б., *Опис на ръкописите на Владислав Граматик, ВТ-во, 1996, 60–61.*

Конѣць до зде снмь бѣгодѣхновенимъ словесѣмь. нх же Ѡ грѣчьскаго писанїа на сръбскѣмъ языкѣ прѣтворн; ѹстѣнѣн н нзреднѣн по истинѣ въ нноцѣхъ. днвнѣн кѣр Антонїе. оуѣеннкъ бзвѣнн кѣр Гѣнадїа старца. нже въ добръхъ дѣтелехъ н въ нночьскѣхъ троудѣхъ н подвнстѣхъ. постннѣскѣ просїавшаго въ стѣн горѣ Аѣона. въ всеѹстнѣмъ монастнрн прѣстѣе влѣѹце наше бѣце н прѣснодѣвѣ Марїе, Глѣмѣмъ Ваѣопедь. Ѡ кнїгѣ, нже въ стѣхъ Ѡца нашего Іванна Златооустааго, Глѣмѣмъ Андрїантѣ. то же внсрнообразное сѹнненїе н сѣставленїе Златословеснѣшаго н языкѣмъ н оуѣстѣ. прѣложено бзѣ прѣдреченимъ ннокѣмъ Антѣнїемъ въ тонжде горѣ стѣн Аѣона, кѣр Ннкїтѣ, архїдїакѣноѹ мнтрополїта стоѹденнѣскаго, кѣр Васнїа, послѣдн же бзѣвша еѣарха Дїоклнтїе Хвѣстѣнскѣе. н се нзѣверѣтъ оу того по прнлоѹѹаю, азъ мзншїн н непотрѣбнѣншїн въ ѣлѣцѣхъ. многорѣшнѣн н послѣднѣн въ дїацѣхъ, нарнѣемѣн тахъ дїакъ Владнславъ. н вѣсесрѣдѣноѹ лѹбовїю вѣжделѣвъ томоѹ. бѣоѹ поспѣшьствовавшоѹ мн н оуѣсрѣдїю, н сѣдѣнствовавшоѹ кѣ свѣршенїю дѣланїа. прѣпнсахъ сїе, Ѡ того прѣднзложеннаго писанїа. н въ сен кнїстѣ сѣставно такоже нматъ по редоѹ. писанїемъ сѣѹетахъ. жнлнще тогда н прѣбзѣванїе нмоѹшоѹ мн, въ всеѹстнѣмъ монастнрн прѣстѣе влѣѹце наше бѣце н прѣснодѣвѣ Марїе, соѹщее нже въ подкрнлїн ѹрѣнѣе горѣ. Н сїе же сѣпнс се, въ днн велнкааго н самодрѣжавнаго Цра моѹсрѣманскаго, амнре Мѣхмед бега. въ кѣв.е лѣто црѣствїа его. Ѡ сѣзданїа же мнра сего, въ лѣтѣ бѣца 1473. кроѹгѣ оѹбо сннцоѹ вѣше тогда .ѣ. лѹнѣн же .н. їндїктїѣнн. .5. Н тожде же лѣто воннствова Црь Мѣхмед бегъ ѣзоѹн Асана. н бранїю оѹдрѣжа стрѣмленїе его, въ еже не плѣноватн кѣмоѹ вѣстоѹнѣе странѣ. елнкѣ под самодрѣжцемъ сѣще въ соѹсѣдствѣ томѣ прнлоѹѹаахоѹ се. н баша романїнскѣн Хас Мѣрат, на ратн падает на рѣцѣ нарнѣемѣн ефратъ. мѣца авгѹсѣ .д. въ днъ срѣдѣ.

PM 2/23

Приписка в ркп. № 2/23 Рилскї манастир, сборник от слова и жития от 80-те г. на XV в., пак там, с. 130, пример за типичните Владислав-Граматикови схолии.

Патрѣкль вѣсакѣ ѣлкѣ Глїет се нже ннаа ѣво въ срѣдн нмѣе, въ ннаа же нзѣвнѣ прѣѣбражае се. такоже анеѣген Ахнлешевъ Патрѣкль. вѣлѣѹе се въ ѣрѣжїе Ахнлешевѣ да ѣстрашнтѣ ектѣра. ектѣр же разѣмѣвъ по ѣбрашенїю тако ннѣ нѣс въ ѣрѣжїа, не Ахнлешъ, оѹбн его.

Късни приписки в сб. Шестоднев от 1456 г., пак там, с. 22-23.

Лѣто г҃сѣне прѣко тнѣщное н сѣдмосотное къ трїдестнм, внсть сѣмѣшенїе тѣрском Алн Патрѣмн нѣкто дорба башы внсть себеп. тѣ поднже кавгѣ н потребншѣ се тѣрци внше Ѡ л. хнлѣда вонѣска нзмѣнїше свлтан Ахмета н възет на нѣго мѣсто свлтан Махмѣтѣ везнр же н проун агаларн на срамотѣ прѣндоше дондеже тѣ лншнше своего жнвота поганого. Гераснм їерѣмннх н прѣтснн Самѣквскомѣ.

ѠΨϚΩ 1769 марта .а.

Попѣкох са прѣутавшн сїю Шестодневннкѣ нарнцѣемѣю кннѣм множнцєю. Велнкаго Васїла обаѣе оуднвн са разѣмѣ егѣ вѣсокїн Ѡ мене. н не возмогѣх зрѣтн глѣвннѣ бѣгословїа сѣтаго н днвндаго сегѣ мѣжа. тѣм же рѣхѣ. ѣ глѣвннѣ прѣдѣтн н разѣма бѣжїа. ѣко ненспнтанн сѣдѣзы его, н ненсѣдованнннн прѣтїе егѣ. н в ѠΨΥΖ 1797

Ωд = Ωεωδосїн

Радослава Станкова (Институт за литература, Българска академия на науките)

П/13 (21) миней за февруари, нач. XVI в., бѣлг., Опис с. 53-55
приписка, бележка на писара на л. 209б, с по-дрѣбно писмо:
бѣ да спсѣ(т) пн(с)вша(г), н помлѣветь ѣтѣщн(х), амїнъ:—

П/14 (16) миней за октомври, 70-те г. на XV в., бѣлг. Опис, с. 47-48
приписка на л. 1а (в края на рѣкописа) с полууставно писмо:
Ігѣменъ Іакнмѣ клнсарь Захарїа. ѣннмерїа. Ннкнта. н Зоснмѣ їеромонахѣ. тогда бѣше даскалѣ въ то врѣмѣ Гераснмѣ їеромонахѣ н азѣ грѣшнїн Данїлѣ. прїндохѣ Ѡ Романїе. Ѡ монастнрѣ сѣтѣн Ωεω(д)рѣзы. оѣ монастнрѣ сѣтѣ Ѡца Іѣанна Рнл(с)каго. те оѣунхѣ слово сїе. Ѡ даскала Гераснма. бѣ да мѣ прѣстн сѣгрѣшенїа понеже бѣше добрѣн Ѡцѣ. Въ лѣто з.с.зї. тогда паде вѣлнкѣ снѣгѣ петѣ пѣдїн н вѣщше. прѣстнтѣ мѣ оцн сѣтѣ шо подраскахѣ здѣ.:—

П/15 (22) миней за август от нач. на XVI в., бѣлг., Опис, с. 55-57:
приписки:

на л. 200а непосредствено след края на текста, с малко по-дрѣбно писмо,
бележка на писача:

бѣ да спсѣть трѣднвшнх се, н помлѣвет ѣтѣщнх, амїн.:—

на лицевата страна на преднїя форзац с едро полууставно писмо:

снѣ кннѣга повеза се двѣоѣстѣ въ лето з.с.а. прн егоѣмена хлцн Внсарнннѣ.

РМ П/17 (23) миней за октомври от втората четвѣрт на XVI в., бѣлгарскн, Опис,
с. 57-58:

приписки:

на долното поле на л. 86а под текста с полууставно писмо:

ωχ ωχ горе мнѣ грешномъ:—

на л. 138а на долното поле под текста с дребен полуустав:

Да сѣ знае когн доде снмонъ ѿ Загоріе оу стаго Ішвана Рнлскаго въ лѣто 7 тькоуши
рк н н прн нгоумена Внсарншна.

II/10 (18) празничен миней от края на XV в., сръбски, Опис, с. 49-50:

приписки:

на л. 289б, непосредствено под текста:

да се знае кога седна Мнтре 8 Внтановата каша ѿ рожество Іува.

под него: да се знае кога беше Петре та оучеше прн даскала ѿгалтнрь Петре Лазовъ прн
даскала Хрнстофора Радашнновъ снъ въ лето 7.с.і. ѿвѣнмна ерѣмонах.

на задната корица отвѣтре:

харно да се вразѣмнте всакомъ проунтающъ кѡга донде Мнтре та седна 8 Внтановата
каша таа кѡпн за мл грша ѿ рождество Іува.

II/8

приписки:

върху дѣската на предната корица:

снѣ кннга глагомн мннен съборнн прнлш...

в горното поле на л. 1а:

сню кннгъ прнложн попо Геѡргне ѿ село Белуннѣ оу стого ѿца ...

на л. 96б:

да се знае снѣ кнѣга како кѡпн Дімо въ село Белуннѣ 7 дспрн. н прнложн ю въ село
Белун въ храмъ сѣго Ніколн н сѣне Петкн да сѣжнтъ за негово дѣшъ н за Мнхалово
з(д)ра н кон се по[коу]снтъ та та нзнеть нз стаго Ніколн сѣне Пе[т]кѣ да мѣ е
пороуѣннкъ на страшемн сѣдншемъ амннѣ.